LIBRIS | We know books

JOHN GRISHAM la RAO

27 DE THRILLERE JURIDICE:
...Și vreme e ca să ucizi
Firma
Cazul Pelican
Clientul
Camera morții
Omul care aduce ploaia
Juriul
Partenerul
Avocatul străzii
Testamentul
Frăția
Maestrul
Moștenitorii
Mediatorul
Ultimul jurat
Apelul
Asociatul
Mărturisirea
Litigiul
Șantajul
Șirul de platani
Muntele familiei Gray
Avocatul rebel
Informatorul
Negustorul de manuscrise
Barul Rooster
Ziua răzbunării

2 ROMANE:
Campionul din Arkansas
Calico Joe

2 ROMANE UMORISTICE:
Un altfel de Crăciun
Fotbal și pizza

UN VOLUM DE POVESTIRI:
Ford County

O CARTE DE NONFICȚIUNE:
Nevinovatul

4 ROMANE PENTRU TINERI:
Theodore Boone: Puștiul avocat
Theodore Boone: Răpirea
Theodore Boone: Acuzatul
Theodore Boone: Amenințarea

JOHN GRISHAM

ÎNGERII DREPTĂȚII

Traducere din limba engleză
GABRIEL STOIAN

LIBRIS | We know books

1

Duke Russell nu se face vinovat de crimele incalificabile pentru care a fost condamnat: cu toate acestea, peste o oră și patruzeci și patru de minute, urmează a fi executat pentru ele. Ca întotdeauna în cursul unor nopți îngrozitoare, pe măsură ce ora fatidică se apropie, ceasul pare să ticăie mai grăbit. Am îndurat în alte state două astfel de numărători inverse. Una s-a desfășurat complet, iar omul meu a rostit ultimele lui cuvinte. Celălalt a fost salvat printr-un miracol.

Ceasul ticăie – nu se va întâmpla, cel puțin nu în noaptea asta. S-ar putea ca oamenii care conduc statul Alabama să reușească într-o bună zi să îi servească lui Duke ultima masă, apoi să îi înfigă acul hipodermic în braț – însă nu în noaptea asta. El se află pe lista celor care vor fi executați doar peste nouă ani. În acest stat, durata medie de așteptare este de cincisprezece ani. Dar douăzeci de ani nu e o perioadă neobișnuită. Există un recurs ce se plimbă de colo până colo în Circuitul Unsprezece din Atlanta, iar când acesta va ajunge pe masa consilierului juridic potrivit, peste o oră, execuția va fi amânată. Iar Duke va reveni la ororile detenției solitare și va trăi pentru a muri într-o altă zi.

Duke e clientul meu de patru ani. Echipa lui include o firmă-mamut din Chicago, care a dedicat mii de ore pro bono formării și activității unui grup de militanți împotriva

LIBRIS We know

pedepsei cu moartea, care s-a extins din Birmingham. Acum patru ani, când m-am convins că Duke era nevinovat, m-am alăturat grupului ca om de acțiune. În prezent, lucrez la cinci cazuri, toate condamnări incorecte, cel puțin după părerea mea.

L-am văzut pe unul dintre clienții mei murind. Cred în continuare că era nevinovat, doar că nu am putut dovedi asta în timp util. Unul e de ajuns.

Pentru a treia oară pe ziua de azi, intru în secțiunea celor condamnați la moarte și mă opresc în fața detectorului de metale care blochează ușa principală, unde doi gardieni încruntați își apără terenul. Unul dintre ei ține în mână o mapă cu clemă și se holbează la mine ca și cum mi-ar fi uitat numele de la ultima mea vizită acolo, în urmă cu două ore.

– Post, Cullen Post, îi spun nătărăului. Pentru Duke Russell.

Verifică fila prinsă cu clemă de parcă ar conține informații cruciale, apoi descoperă ceea ce caută și îmi face semn din cap spre un coș din plastic plasat pe o bandă rulantă scurtă. Așa cum am procedat și înainte, îmi așez acolo geanta diplomat și telefonul.

– Ceasul și cureaua? întreb, făcând pe deșteptul.

– Nu, mormăie el cu un efort.

Trec prin detector și sunt lăsat să-mi continui drumul – avocatul inocent reușește să intre corect în secțiunea condamnaților la moarte, fără vreo armă asupra lui. Înșfac geanta și telefonul, apoi îl urmez pe celălalt gardian pe un hol curat lună, până ajungem la un zid din gratii. Dă din cap, comutatoarele scot clinchete și zăngăneli, gratiile se trag deoparte, apoi ne continuăm drumul pe un alt hol, pătrunzând tot mai adânc în clădirea mizerabilă. După un colț, câțiva bărbați așteaptă în fața unei uși metalice fără

fereastră. Patru poartă uniforme, iar doi, costume. Unul dintre cei din urmă este directorul închisorii.

Mă măsoară cu un aer grav și se apropie de mine.

– Aveți câteva clipe libere?

– Nu multe, îi răspund.

Ne îndepărtăm de grup ca să purtăm o discuție între patru ochi. Nu e un tip rău, ci doar își face meseria, pe care nu o profesează de multă vreme, astfel că nu a apucat să ordone o execuție. Pe de altă parte, el îmi este dușman și nu va obține de la mine ceea ce vrea.

Ne apropiem unul de celălalt ca doi prieteni, iar el mă întreabă:

– Cum e?

Arunc o privire în jur, ca și cum aș cântări situația, apoi spun:

– Ei bine, nu știu. Pentru mine, e ca o execuție.

– Fiți serios, domnule Post. Avocații noștri spun că e cumplit.

– Avocații dumneavoastră sunt niște idioți. Dar am mai purtat această discuție.

– Hai, lăsați, domnule Post! Care sunt șansele în momentul de față?

– Jumi-juma, spun eu, mințind.

Asta îl nedumerește și nu știe cum să reacționeze.

– Aș dori să-mi văd clientul, spun eu.

– Desigur, zice el cu un glas mai puternic, semn că se simte frustrat.

Nu vrea să se creadă că e dispus să coopereze cu mine, de aceea se îndepărtează brusc. Gardienii se retrag și unul dintre ei deschide ușa.

În camera morții, cu ochii închiși, Duke stă întins pe un pat. Pentru această situație festivă, regulamentul îngăduie un

LIBRIS Wolters Kluwer

televizor mic, astfel ca el să urmărească orice program dorește. E cu sonorul blocat, iar pe ecran se difuzează știri ametitoare despre incendiile pădurilor din vest. Numărătoarea inversă nu reprezintă o știre importantă pe frontul național.

Pentru ziua execuției, fiecare stat care aplică pedeapsa cu moartea are propriile ritualuri ridicole, toate menite să creeze cât mai mult dramatism posibil. Aici, condamnaților li se îngăduie să aibă un contact nestânjenit cu membrii apropiați ai familiei, într-o spațioasă sală de vizite. La ora zece, condamnatul este mutat în Încăperea Morții, care este alături de Camera de Execuție, unde va fi ucis. Un preot și un avocat au permisiunea de a sta cu el, dar nimeni altcineva. Ultima masă i se servește la ora 10.30, iar condamnatul poate comanda orice vrea, mai puțin alcool.

– Cum stăm? îl întreb, în timp ce el se ridică în șezut și îmi zâmbește.

– Niciodată nu m-am simțit mai bine. Ceva vești?

– Nimic deocamdată, dar încă sunt optimist. Ar trebui să auzim ceva cât de curând.

Duke este alb și are treizeci și opt de ani, iar înainte de a fi arestat pentru viol și crimă, cazierul lui cuprindea două cazuri de conducere sub influența alcoolului și o mulțime de amenzi pentru depășirea vitezei legale. Absolut niciun act de violență. A fost petrecăreț și scandalagiu în tinerețe, dar după nouă ani petrecuți la solitar, s-a liniștit considerabil. Treaba mea e să îl eliberez, ceea ce, pentru moment, pare un vis nebunesc.

Iau telecomanda și schimb canalele până când ajung la unul din Birmingham, dar tot fără sonor.

– Pari al naibii de încrezător, spune el.

– Îmi pot permite. Nu pe mine mă așteaptă acul seringii.

– Ești un om ciudat, Post.

– Destinde-te, Duke!

– Să mă destind? Își lasă picioarele pe podea și zâmbește din nou. Având în vedere situația, chiar pare relaxat. Râde și spune: Îl mai ții minte pe Lucky Skelton?

– Nu.

– Până la urmă l-au căpăcit – acum vreo cinci ani –, dar înainte de asta i-au servit trei mese finale. A ajuns de trei ori în pragul morții până să o încaseze. Pizza cu cârnați și o Coca-Cola cu cireșe.

– Și tu ce-ai comandat?

– Friptură de vită cu cartofi prăjiți și șase doze de bere.

– Nu m-aș baza pe bere.

– Post, o să mă scoți de aici?

– Nu în seara asta, dar mă ocup de caz.

– Dacă scap de-aici, mă voi duce direct la un bar și voi bea bere rece până o să cad lat.

– O să merg cu tine. A, uite-l pe guvernator!

Apare pe ecran și dau sonorul mai tare.

Stă în fața unui șir de microfoane, iar reflectoarele camerelor sunt ațintite asupra lui. Costum negru, cravată din cașmir, cămașă albă, fiecare fir de păr dat atent cu gel. O adevărată reclamă ambulantă. Îndeajuns de împovărat, spune:

– Am examinat în amănunt cazul domnului Russell și am discutat îndelung cu investigatorii mei. De asemenea, m-am întâlnit cu familia lui Emily Broone, victima domnului Russell, iar aceasta se opune vehement ideii de clemență. După ce am analizat toate aspectele acestui caz, am hotărât să permit ca această condamnare să rămână definitivă. Poporul și-a spus părerea. Prin urmare, domnului Russell i se refuză clemența.

Rostește aceste cuvinte cu tot dramatismul de care este în stare, apoi, semn că mărețul lui rol s-a încheiat, face o plecăciune și se retrage încet din fața camerelor. Elvis a părăsit clădirea. În urmă cu trei zile, își găsise timp să îmi

IBRIS | We know books

acorde o audiență de un sfert de ceas, după care analizase discuția noastră „privată" cu reporterii agreați de el.

Dacă analiza făcută de el ar fi fost atât de minuțioasă, ar fi știut că Duke Russell nu avusese nimic de-a face cu violul și uciderea lui Emily Broone, petrecute în urmă cu unsprezece ani. Anulez din nou sonorul și spun:

– Asta nu-i deloc o surpriză.

– A acordat vreodată clemență? întreabă Duke.

– Bineînțeles că nu.

Aud o ciocănitură puternică, apoi ușa se deschide. Intră doi gardieni, unul dintre ei împingând un cărucior cu ultima masă. Apoi dispar. Duke se uită la friptura cu cartofi prăjiți și la felia cam subțire de tort de ciocolată și spune:

– Fără bere.

– Merge și ceai rece.

Se așază pe pat și începe să mănânce. Friptura miroase delicios și asta îmi amintește că nu am mâncat nimic în ultimele douăzeci și patru de ore.

– Vrei niște cartofi prăjiți? mă întreabă el.

– Nu, mulțumesc.

– Nu pot mânca totul. Nu știu de ce, dar nu prea mi-e foame.

– Cum a reacționat mama ta?

Își vâră în gură o bucată mare de friptură și o mestecă încet.

– Nu prea bine, după cum era de așteptat. Multe lacrimi. A fost de-a dreptul îngrozitor.

Mobilul din buzunarul meu vibrează, astfel că îl scot imediat. Mă uit la numele celui care m-a apelat și spun:

– Ia te uită!

Îi zâmbesc lui Duke și îl salut pe cel care m-a sunat. E grefierul de la Circuitul Unsprezece, un tip pe care îl cunosc foarte bine, iar el mă informează că șeful lui tocmai a semnat

ordinul de amânare a execuției pe motiv că ar fi nevoie de mult mai mult timp pentru a se stabili dacă Duke Russell beneficiase de un proces drept. Îl întreb când va fi anunțată amânarea, iar el îmi spune că imediat.

Mă uit la clientul meu și spun:

– Ai obținut o amânare. N-ai parte de ac în seara asta. De cât timp mai ai nevoie ca să-ți termini friptura?

– Cinci minute, spune el zâmbind cu generozitate, în timp ce mai taie o bucată de friptură.

– Îmi poți acorda zece minute? îl întreb pe grefier. Clientul meu ar dori să termine de mâncat ultima masă.

Ne ciorovăim puțin și, în cele din urmă, convenim că timpul acordat este de șapte minute. Îi mulțumesc, închei convorbirea și formez un alt număr.

– Mănâncă mai repede! îi spun lui Duke.

Pe neașteptate, și-a regăsit pofta de mâncare și pare la fel de fericit precum un porc ce are troaca plină în față.

Arhitectul condamnării nedrepte a lui Duke este un procuror dintr-un orășel, pe numele său Chad Falwright. În aceste clipe, așteaptă în clădirea administrației închisorii, aflată la jumătate de milă distanță, pregătit pentru cel mai măreț moment al carierei lui. Se gândește că la ora 11.30 va fi condus la o furgonetă a penitenciarului împreună cu familia Broone și cu șeriful local, ca să ajungă aici, la secțiunea celor condamnați la moarte, pentru a fi duși într-o cămăruță cu o fereastră mare, acoperită cu o draperie. Odată așezat pe un scaun, socotește Chad, vor aștepta momentul în care Duke va fi legat de mâini și de picioare de o targă, având ace înfipte în brațe, iar draperia va fi trasă deoparte într-un mod spectaculos.

Pentru un procuror, nu există un sentiment mai înălțător de realizare decât acela de a asista la o execuție pentru care se face răspunzător.

IBBIS | We know books

Însă lui Chad i se va refuza acea satisfacție. Formez numărul lui și îmi răspunde imediat.

– Sunt Post, îi spun. Sunt aici, la secția condamnaților la moarte, și am vești proaste. Circuitul Unsprezece a emis o amânare. S-ar părea că o să te duci târâș până la Verona cu coada între picioare.

Se bâlbâie, apoi reușește să spună:

– Ce dracu' înseamnă asta?

– M-ai auzit bine, Chad. Condamnarea forțată pe care ai obținut-o se destramă și nu vei ajunge lângă scalpul lui Duke, care, trebuie să-ți spun, e foarte aproape de mine. Circuitul Unsprezece are îndoieli privind ideea simplă de proces cinstit, de aceea îl retrimit spre rejudecare. S-a terminat, Chad. Îmi pare rău că ți-am stricat momentul de glorie.

– Post, asta-i o glumă?

– Da, bineînțeles. Aici, aproape de camera morții, toată lumea râde. Te-ai distrat vorbind toată ziua cu reporterii, așa că acum distrează-te cu asta!

A spune că îl urăsc pe acest individ ar reprezenta doar o bagatelizare a lucrurilor.

Pun capăt discuției și mă uit la Duke, care se ospătează în continuare. Având gura plină, mă întreabă:

– O poți suna pe mama?

– Nu. Aici, doar avocații pot folosi telefoane mobile, dar va afla destul de curând. Grăbește-te!

Își clătește gura cu ceai rece și atacă felia de tort. Iau telecomanda și dau sonorul mai tare. În timp ce Duke își curăță farfuria, un reporter agitat apare undeva pe teritoriul penitenciarului și, bâlbâindu-se, ne anunță că s-a acordat o amânare. Pare buimac și confuz, dar deruta plutește peste tot în jurul lui.

După câteva secunde, se aude un ciocănit în ușă și în cameră apare directorul. Se uită la ecranul televizorului și zice:

– Așadar, presupun că ați aflat, da?

– Adevărat, domnule director, îmi pare rău că v-am stricat distracția. Spuneți-le băieților dumneavoastră să se retragă și vă rog să chemați furgoneta pentru mine.

Duke se șterge la gură cu o mânecă a cămășii și se pune pe râs.

– Nu mai fiți atât de dezamăgit, domnule director! spune el.

– Ba nu, de fapt, mă simt ușurat, răspunde directorul, însă adevărul se vede de la o poștă.

Și el și-a petrecut ziua vorbindu-le reporterilor și savurând ideea de a se afla în centrul atenției. Cu toate acestea, impresionanta lui alergare cu balonul s-a încheiat cu un *fumble*[1] înaintea liniei de *touchdown*.

– Eu o șterg de-aici, spun și îi strâng mâna lui Duke.

– Îți mulțumesc, Post, zice el.

– Ne mai vedem. Mă îndrept spre ușă și îi spun directorului: Vă rog să îi transmiteți guvernatorului salutările mele!

Sunt escortat în afara clădirii, iar aerul rece care mă izbește puternic în piept mi se pare înviorător. Un gardian mă conduce la o furgonetă a închisorii, fără însemne caracteristice, aflată la câțiva pași. Urc, iar el închide portiera.

– La poarta principală, îi spun șoferului.

Cât rulăm printre clădirile Penitenciarului Corecțional Holman, mă simt doborât de oboseală și de foame. Dar și cuprins de un sentiment de ușurare. Închid ochii, inspir adânc și încerc să asimilez miracolul că Duke va trăi încă o vreme. Deocamdată, i-am salvat viața. Asigurarea libertății lui va cere un alt miracol.

[1] În fotbalul american, scăparea balonului din mână de către atacant, în urma atacului unui adversar sau a propriei neîndemânări (n.tr.)

EBPIS We know

Din motive cunoscute doar pentru cei din conducerea penitenciarului, acest loc a fost blocat în ultimele cinci ore, pentru cazul în care deținuții furioși ar fi organizat o revoltă de gen Bastilia și ar fi luat cu asalt secțiunea celor condamnați la moarte pentru a-l salva pe Duke. Acum, blocajul se relaxează; agitația a dispărut. Forțele de ordine suplimentare aduse aici pentru menținerea liniștii și ordinii se retrag și tot ce vreau e să mă aflu cât mai departe de acest loc. Mașina mea este într-o mică parcare din apropierea porții principale, unde echipele de televiziune își strâng echipamentele și se pregătesc să plece spre casă. Îi mulțumesc șoferului, urc în micul meu SUV și plec în grabă. După cinci kilometri, opresc la un magazin sătesc, închis la această oră, ca să dau un telefon.

Numele lui este Mark Carter. Alb, în vârstă de treizeci și trei de ani, Mark locuiește într-o casă închiriată din orașul Bayliss, aflat cam la cincisprezece kilometri de Verona. În dosarele mele apar câteva fotografii ale casei, ale camionetei lui și ale actualei lui prietene. În urmă cu unsprezece ani, Carter a violat-o și a ucis-o pe Emily Broone, iar acum nu îmi rămâne decât să dovedesc acest lucru.

Îl apelez folosind un telefon cu cartelă preplătită, cu un număr pe care nu s-ar cuveni să îl dețin. După cinci apeluri, îmi răspunde:

– Alo!

– Domnul Mark Carter?

– Cine vrea să știe asta?

– Nu mă cunoști, Carter, dar îți telefonez din închisoare. Duke Russell tocmai a obținut o amânare, de aceea, cu regret, te informez că deocamdată cazul e nesoluționat. Te uiți la televizor?

– Cine ești?

– Sunt convins că te uiți la televizor, stând acolo, pe fundul tău umflat, alături de prietena ta, și rugându-te ca statul să-l ucidă pe Duke pentru crima comisă de tine. Ești un gunoi, Carter, dorindu-ți ca eu să-l văd murind pentru ceva ce ai comis tu. Ești un laș!

– Să mi-o spui în față!

– Ah, am s-o fac, Carter, într-o bună zi, în sala de tribunal. Voi descoperi probe și, foarte curând, Duke va fi eliberat. Iar tu o să-i iei locul. Sunt cu ochii pe tine, Carter.

Pun capăt convorbirii înainte ca el să apuce să mai scoată vreo vorbă.